Plec de prescripcions tècniques particulars que regula la contractació del servei de control de plagues a l'Edifici Olímpia seu dels Serveis Matrius del Servei Català de la Salut.
Expedient SCS-2027-42

1. Objecte del contracte

L'objecte del present contracte és la prestació del servei de control integral de plagues a la seu del Servei Català de la Salut, situada a Travessera de les Corts, 131-159, Edifici Olímpia, Barcelona.

Es fomentarà l'ús de mètodes integrats de control de plagues, prioritzant el control biològic, físic i mecànic, i els plaguicides més específics, selectius i de menys perillositat per a la salut de les persones i del medi ambient

2. Definicions

Plaga: conjunt d'éssers vius que per la seva abundància i/o les seves característiques poden ocasionar problemes sanitaris, molèsties, perjudicis o pèrdues econòmiques a les persones.

Llindar de tolerància: límit a partir del qual es pot considerar que, a causa de la seva densitat de població i dels problemes que genera, un conjunt d'organismes forma una plaga.

Control integral de plagues: controlar els organismes perjudicials, utilitzant els mètodes que satisfacin millor les exigències toxicològiques, econòmiques i ecològiques, prioritzant l'ús dels elements naturals de control i tenint en compte els límits de tolerància.

3. Principis fonamentals

El control integrat de plagues es basa en els principis següents:

- Controlar de les espècies perjudicials per a l'home, mantenint-les sota el llindar de tolerància.
- Incorporar com a prioritàries les mesures preventives d'ordenament i sanejament del medi i el control dels factors que afavoreixen l'aparició i el desenvolupament de les plagues. La prevenció s'ha de portar a terme controlant i corregint els factors ambientals que són la causa de la formació de la plaga, i no realitzant tractaments químics convencionals com a mètode preventiu.
- Planificar l'estratègia de control sempre d'acord amb un diagnòstic previ del problema, a partir del qual s'escull el mètode més adequat, tenint en compte l'espècie que forma la plaga, la seva distribució, les característiques del local o de l'àrea objecte del tractament i l'ús que se'n fa.
- Utilitzar mètodes integrats de control de plagues, prioritzant el control biològic, físic i mecànic, i els plaguicides més específics, selectius i de menys perillositat per a la salut de les persones i del medi ambient.

4. Condicions que ha de reunir l'empresa adjudicatària del servei de control de plagues

L'empresa de control de plagues adjudicatària del contracte, a més dels generals que regeixen la contractació administrativa, haurà de complir amb els requisits específics següents:

- Estar inscrita al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per a l'activitat de tractament de desinfecció, desinsectació i desratització del Departament de Salut, per a l'àmbit ambiental i/o per a l'àmbit de la indústria alimentària.
  En cas que s'hagin de realitzar tractaments fitosanitaris (sanitat vegetal), cal que també estigui inscrita al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) del departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, per a l'àmbit fitosanitari.

- El personal de l'empresa que realitzi els tractaments ha d'estar en possessió del carnet d'aplicador de tractaments DDD, lliurat pel Departament de Salut.
  El responsable del tractament ha de tenir el carnet d'aplicador de tractaments DDD de nivell qualificat.

  El personal auxiliar del tractament ha de tenir el carnet d'aplicador de tractaments DDD de nivell bàsic.

  La possessió del carnet de manipulador de productes fitosanitaris, lliurat pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, no autoritza la pràctica de tractaments de desinsectació, desinfecció i desratització ambientals ni a la indústria alimentària.

- Haver realitzat l'avaluació de riscs dels seus llocs de treball i tenir-la actualitzada.
- Coordinar totes les seves actuacions amb el Servei Mancomunat de Prevenció de Riscos Laborals del Departament de Salut
- Complir amb l'establert a l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscs laborals, respecte a la coordinació empresarial, tant pel que fa a treballadors d'empreses de treball temporal, com a la subcontractació d'altres empreses.
- Si treballen amb empreses subcontractades, hauran de complir amb el disposat a l'article 115 del Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refòs de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, referent a la comunicació d'aquesta circumstància a l'Administració.
- La utilització en tot cas de productes plaguicides autoritzats per la Direcció General de Salut Pública i Consum del Ministeri de Sanitat i Consum per a l'àmbit que correspongui.
- Disposar de protocols de treball escrits, on s'especifiquin les tècniques d'aplicació, els riscos per a la salut que impliquen els diferents productes i les mesures de prevenció que cal adoptar abans, durant i després del tractament.

5. Objecte i descripció del servei

Per tal que l'empresa adjudicatària pugui adaptar els tractaments a les característiques de l'edifici, es detallen les següents dades:

- Freqüència del tractament preventiu: mensual, amb visites a partir de les 16 h.
- Edifici destinat a tasques administratives.

Fitxa descriptiva edifici:

FITXA EDIFICI: TRAVESSERA DE LES CORTS, 131-159. BARCELONA 08028	
Característiques generals	
Tipologia	Oficines en edifici exclusiu aïllat
Nombre de plantes sobre rasant	5
Nombre de plantes sota rasant	1
Superfície útil	7.123 m2
Superfície total d'ús administratiu (inclòs sales de reunions)	3.200 m^2
Superfície total d'espais representatius (sala d'actes, biblioteca...)	0 m^2
Superfície total de lavabos i vestidors	360 m^2
Superfície total de office i menjadors	50 m^2
Superfície total d'arxius i magatzems	35 m^2
Superfície total de locals d'instal·lacions	750 m^2
Superfície total de terrasses, patis, balcons	828 m^2
Superfície total de circulació (vestíbuls, passadissos, escales)	1.900 m^2
Total superfície útil	7.123 m^2

6. Protocol inicial d'actuació

L'empresa adjudicatària lliurarà per escrit, al responsable de l'edifici, un protocol inicial d'actuació.

Aquest protocol inicial d'actuació ha d'incloure el conjunt d'actuacions de vigilància que es realitzin per detectar i monitoritzar la presència de plagues i per prevenir la seva aparició i el seu desenvolupament.

Es mantindrà vigent fins la finalització del contracte i hi haurà de constar:

- El nom de l'empresa.
- La resolució de la inscripció de l'empresa al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides del Departament de Salut.
- La seva avaluació de riscos signada per un tècnic de prevenció de nivell superior.
- Les dades de les persones que realitzaran el control de plagues (carnet d'aplicador de tractament de DDD, nivell de qualificació, data d'expedició).
- Les dependències objecte de l'actuació senyalitzada en plànols que haurà lliurat el responsable de l'edifici.
- La plaga contra la qual s'efectuarà l'actuació. També, inclourà un estudi de les vies d'accés de la plaga al centre de treball, els factors que poden afavorir la seva aparició i les mesures correctores per evitar-la.
- Informe de l'actuació que es realitzarà al llarg de l'any per tal que el responsable estigui informat, per si s'han d'adoptar mesures de precaució i seguretat. En concret, l'informe tècnic sobre les característiques de l'actuació haurà de fer referència a:

  - El calendari amb les dates en què s'efectuaran les actuacions (acordat prèviament amb el responsable del control)
  - El tipus d'actuació o mètode de control que s'utilitzi.
- Informe de l'actuació que s'ha realitzat en cada monitorització que inclourà:
  - Localització sobre plànol dels llocs monitoritzats
  - Troballes/captures
  - Mesures correctores proposades/realitzades (productes utilitzats)
  - Mesures correctores estructurals recomanades
  - Mesures correctores estructurals recomanades no realitzades

Si s'ha previst emprar plaguicides en aquesta fase de vigilància o monitoreig s'haurà de complir l'establert al punt següent.

7. Protocol d'actuació en cas d'aparició d'una plaga

En el cas que es detectés l'aparició d'una plaga en el centre, l'actuació a seguir serà la següent (circuit d'actuació davant d'una plaga que generi l'ús de plaguicides).

- El responsable de l'edifici ho comunicarà a l'empresa contractada.
- Si l'aparició de la plaga generés la necessitat d'un tractament amb plaguicides l'empresa contractada haurà de lliurar amb suficient antelació un protocol d'actuació amb les següents indicacions:
  - Diagnòstic previ: identificació del tipus de plaga, origen i distribució i factors relacionats amb la seva aparició.
  - El nom comercial del plaguicida i la seva composició.
  - El número de registre del plaguicida, de la Direcció General de Salut Pública i Consum del Ministeri de Sanitat i Consum.
  - Les seves aplicacions i usos autoritzats.
  - La tècnica d'aplicació.
  - Els riscs que comporten per a la salut els productes que s'utilitzaran.
  - Àrees on es realitzarà el tractament i zones que puguin quedar afectades.
  - Data i hora d'inici i finalització del tractament sempre que aquest impliqui la adopció de mesures de precaució.
  - Els terminis de seguretat dels plaguicides.
  - Les mesures de precaució que s'han de prendre abans, durant i després de la seva aplicació.
  - El temps de ventilació previ a la incorporació dels treballadors al lloc de treball, tenint sempre en compte el tipus de local on es fa el tractament i les seves possibilitats de ventilació.
  - Els mètodes recomanats per a la neteja dels locals tractats.
  - Altres mesures de seguretat recomanables.
  - Adjuntar dues còpies de les fitxes de seguretat i de la resolució d'inscripció dels productes a utilitzar (una s'expedirà al centre de treball on s'hagi d'aplicar el tractament davant el cas de produir-se un accident, i l'altre es lliurarà al Servei Mancomunat de Prevenció de Riscos Laborals).

El responsable de l'edifici lliurarà una còpia del protocol d'actuació al Servei Mancomunat de Prevenció de Riscos Laborals per al seu coneixement i corresponent informe de validació, el qual

serà preceptiu i vinculant.

8. Mètodes de control de plagues

Mesures d'higiene i sanejament del medi

Aquestes actuacions tenen dues finalitats importants:

- Evitar l'entrada a les edificacions dels possibles organismes susceptibles d'originar una plaga. Això consisteix en la col·locació de barreres físiques (mosquiteres, aïllaments, dobles portes, segellat d'esquerdes i forats, etc.).
- Controlar els factors que afavoreixen l'aparició i el desenvolupament d'una plaga.

Els principals factors que afavoreixen o dificulten el desenvolupament d'una plaga són els següents:

- Ambientals: temperatura, humitat, zones de refugi i de nidificació.
- Nutricionals: disponibilitat d'aigua (punts d'estancament d'aigua, escapaments, etc.) i d'aliments (matèria orgànica en forma d'escombraries, brutícia, animals que puguin ser parasitats, etc.).
- Biològics: competència entre espècies, depredació, parasitisme, organismes patògens.
- Característiques intrínseques de l'espècie: velocitat de multiplicació, natalitat, mortalitat, comportament, duració del cicle evolutiu i potencial de supervivència.

Mètodes mecànics

- Esquers.
- Rateres.
- Trampes adhesives.

Mètodes físics

- Temperatura: com a norma general, una temperatura elevada (entre 60 - 70º) permet la desinsectació d'objectes o superfícies. D'altra banda, les temperatures baixes produeixen la interrupció de l'activitat dels organismes o fins i tot, amb un temps suficient, poden provocar la mort.
- Corrents elèctrics, associats a l'atracció de la llum ultraviolada.
- Ultrasons i microones: per foragitar insectes i rosegadors.
- Aspiració: útil, per exemple, per a l'eliminació d'àcars.

Mètodes biològics

- Depredadors i paràsits: a base d'insectes, virus, fongs o bacteris.
- Toxines d'organismes que tenen funció insecticida: per exemple, Bacillus thuringensis, que allibera una toxina larvicida en esporular (àmpliament usat arreu del món per al control de mosquits).
- Insecticides bioracionals: es poden definir com a substàncies químiques que alteren processos fisiològics i de mecanismes de comunicació dels insectes. Diferenciem diversos

grups, segons el seu mecanisme d'acció:

- Reguladors del creixement dels insectes: interrompen els processos normals de creixement i desenvolupament dels insectes a base de diferents mecanismes:
  - Anàlegs de l'hormona juvenil (també anomenats “juvenoides”). Impedeixen la metamorfosi de l'insecte perquè inhibeixen la diferenciació dels caràcters adults i perllonguen, per tant, l'estat larvari.
  - Inhibidors de la producció de quitina i, per tant, de la formació de la cutícula dels insectes. Són benzoïlfenilurees.
  - Inhibidors de la mateixa hormona juvenil. Provoquen una metamorfosi precoç i donen lloc a insectes immadurs i petits que no es poden reproduir i moren aviat. Són útils en plagues en què el dany és produït per les larves. Actualment aquest grup està encara en fase d'estudi.
- Feromones: substàncies que s'alliberen al medi i actuen modificant el comportament de l'insecte. Hi ha diversos tipus:
  - D'atracció sexual.
  - D'agregació: per atreure'ls a llocs favorables per refugiar-s'hi o niar-hi, per a l'atac a un hoste, i a zones d'abundància d'aliment, etc.
  - Traçadores: per marcar el camí a llocs d'establiment de la colònia o llocs on poden trobar aliment (ex., formigues i tèrmits).
  - D'alarma: provoquen al receptor la fugida o l'atac en massa (ex., en abelles, formigues i tèrmits).
  - Dissuasòries: per exemple, per impedir les postes al mateix lloc.
  - Inductores de canvis fisiològics a la mateixa espècie: diferenciació de castes.

Actualment hi ha una llista força extensa de feromones que es comercialitzen per a diferents espècies d'insectes, entre les quals hi ha les plagues més comunes de l'àmbit ambiental i alimentari, tot i que encara no se n'utilitzen massivament. Són importants per a diferents tipus d'aplicacions i usos:

- Per detectar plagues i avaluar-ne la intensitat i l'extensió.
- Per realitzar captures en massa (trampes amb atraients): molt útil, per exemple, en parcs de zones urbanes, on no és convenient utilitzar productes d'una certa perillositat.
- Per atreure insectes cap a una superfície amb un tòxic, un esterilitzador o un microorganisme entomopatogen (trampes amb atraients i insecticides o esterilitzadors): això té un efecte a curt termini i un cost baix i, en el cas de posar-hi un insecticida tòxic, aquesta seria una forma menys contaminant i menys perillosa d'utilitzar-lo.
- Per provocar confusió sexual.
  - Productes repel·lents.
  - Productes no apetibles.

<u>Mètodes químics</u>

Insecticides. Els grups principals són:

- Organoclorats: derivats orgànics del clor, molt persistents. Es dissolen bé en lípids. Són fonamentalment tòxics del sistema nerviós que produeixen afeccions neuromusculars.
- Organofosforats: derivats dels àcids ortofosfòric, tiofosfòric i fosfòric. La majoria són insolubles

en aigua i solubles en lípids, menys persistents i de toxicitat variable. Actuen inhibint l'enzim colinesterasa de forma irreversible i produeixen un augment de l'acetilcolina i, per tant, una hiperexcitació del sistema nerviós parasimpàtic.

- Carbamats: compostos orgànics derivats del nitrogen, d'espectre d'acció més ampli i de toxicitat també molt variable. Actuen inhibint l'enzim colinesterasa però de forma reversible.
- Piretrines: obtingudes del piretre (extret de diverses varietats de crisantems). En general són poc estables a la llum i poc persistents.
- Piretroides sintètics: la majoria son èsters de l'àcid ciclopropancarboxílic i alcohols del tipus alquenilmetilciclopentanolona o del fenoxibenzil. Són més estables a la llum i molt tòxics per a insectes i peixos però menys per a mamífers. Són poc selectius per a la fauna útil. Actuen sobre el sistema nerviós central. Poden produir sensibilitzacions i irritació a la pell i a les mucoses.
- Gasos fumigants: bromur de metil i fosfur d'alumini: classificats com a molt tòxics, per la qual cosa cal tenir un carnet especial per utilitzar aquests productes.

Raticides. Els grups principals són:

- Anticoagulants: actuen inhibint la vitamina K i, per tant, provoquen hemorràgies. Són els més utilitzats.
- Substàncies que actuen sobre els nivells de calci.
- Inhibidors de bacteris intestinals.

9. Període del contracte

De l'1 de gener al 31 de desembre de 2027.

10. Prevenció de riscos laborals

L'empresa adjudicatària i els seus empleats estan obligats a complir en tot moment, amb la normativa vigent en matèria de prevenció de riscos laborals, conforme el Reial Decret 171/2004 de 30 de gener pel qual es desenvolupa l'article 24 de la llei 31/1995 de 8 de novembre de prevenció de Riscos Laborals, en matèria de coordinació d'activitats; adoptant les mesures oportunes a tal efecte i durant l'execució del subministrament, seguint les directrius especificades pel CatSalut.

11. Responsabilitat civil

L'empresa adjudicatària haurà de tenir subscrita una pòlissa d'assegurança que cobreixi els danys eventuals derivats de l'actuació del personal al seu càrrec o del servei prestat, així com la responsabilitat civil davant de tercers, amb una cobertura mínima de 300.000 € per sinistre i any.

Cap de la Divisió de Persones i Talent